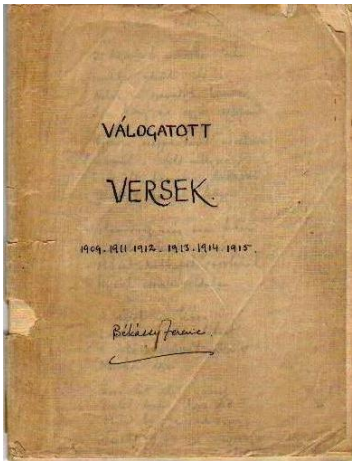

Gömöri György

Új év küszöbén

Mit is mondhatnék egy olyan év végén, amikor minden járvány, recesszió és kemény kultúrális megszorítás ellenére mégis megjelent egy kis tanulmány-gyűjteményem a szombathelyi Savaria kiadónál? Szerencsém volt – persze a költőre az jellemző, hogy tovább írja verseit, az irodalomtörténész pedig nem hagyja abba a kutatást, mert az ezzel járó detektívmunka élteti, adrenalint pumpál a szervezetébe.

Vonatkozik ez Békássy-kutatásaimra is. Nemrég a „Drót" c. online folyóiratnak adott interjúmban beszéltem arról, még mindig bukkannak fel ismeretlen részletek ennek a 22 évesen az első világháborúban elesett fiatalembernek üstökös-sebességű, korán kilobbant pályájáról. Nemrég megtaláltam például a Hogarth Press számadáskönyvét, amiből kiderül, hogy Békássy Ferenc *Adriaticá*-ja hány példányban jelent meg Leonard és Virginia Woolf kiadójánál. A Békássy angolul írt verseit és angol aforizmáit összegyűjtő 1925-es kötetből csak 166 példányt nyomtak, ebből hetvenhat fogyott el, a többit bezúzták. Ezért mára könyvészeti ritkaság az *Adriatica*, ha felbukkan valahol belőle egy-egy, azt csillagászati összegekért hirdetik a könyvkereskedők. Ehhez képest a mi, feleségemmel együtt szerkesztett *The Alien in the Chapel*...(Skyscrapers,2016) c. Békássy-könyvünkből legalább háromszor annyit adtak el, igaz, majd száz évvel később. Könyvsiker ugyan nem lett, de több városban bemutattuk, megjelent róla három recenzió, számos könyvtár megrendelte és ma már, ha valaki angol nyelvű első világháborús versantológiát állít össze, bele kell vennie Békássy nagy prófétikus versét, az „1914"-et, amit a költő *angolul* írt Pápán, ahol huszárezredével 1914 őszén kiképezték, s aminek utolsó sora így hangzik:"Nővéreim, százezer halottat külön-külön gyászoljatok!"

De hogy ne a levegőbe beszéljek, elmondhatom, most jelent meg a londoni Bloomsbury kiadónál egy terjedelmes versgyűjtemény, amit egy Constance M. Ruzich nevű amerikai egyetemi tanár állított össze, a címe: *International Poetry of the First World War*, s benne a már említett „1914" mellett szerepel Frances Cornford cambridgei költő Békássy „Fériről" írt

szép verse, amit hajdan én fordítottam magyarra és közöltem a szombathelyi Életünk-ben. Tehát nem csak Babitsot és Kosztolányit rázta meg a reményteljes fiatal költő túl korai halála, emléke fennmaradt a korabeli angol lírában is. Ha ehhez még hozzávesszük a tényt, hogy Békássynak hely jutott Grendel Lajos modern magyar irodalomtörténetében, akkor azt kell mondanom, Weiner Sennyey Tiborral közös projektünk a költő feltámasztására, úgy látszik, sikerrel járt – ma, amikor 2021-et írunk, Békássy Ferenc angol-magyar költőt, mindkét hazájában elismerik és számontartják.

London, 2021 január első napján.